

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quæstio 1. Quomodo primus Simon Petrus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

nullo autem effectu, qui enim ipsi missi non fuerunt, qua auctoritate alios mittere potuerunt? Nec vero presbyterij est vlla in missione potestas; quis enim illud vocauit? quis ordinauit? quis potestatem Episcopos faciendi donauit? Tota igitur missionum congregatio contra ius diuinum est, & ipso facto nullum, irritumque: non minus, quam rebellio magnatum, creatio directorum, acta directorum, comitiorum habendorum præsumptio, atque adeo noui regis electio. Nec villo modo satisfacere possunt. Non enim fuit Ecclesia Caluiniana ante Zwingleum, non igitur præconem vocare potuit, à se ergo venit. Signis igitur, & virtutibus ostendere oportuit, à Deo se missum.

VERSUS 2. 3. 4.

Duodecim autem Apostolorum nomina, sunt hæc: Primus Simon, qui dicitur Petrus, & Andreas frater eius, Iacobus Zebedæi, & Ioannes frater eius, Philippus & Bartholomæus, Thomas & Matthæus publicanus, & Iacobus Alphaei, & Thaddæus, Simon Cananæus, & Iudas Iscariotes, qui & tradidit eum.

QVÆSTIO I.

Quomodo Primus Simon Petrus?

§. 1. Auctarij Ecclesiasticæ Hierarchiæ, & ordinationis diuinæ interurbatores, varias conseruauit causas, cur primo loco ponatur. Piscator ait esset primus, quod Primus sit vocatus; nec enim additur: Secundus, tertius. Id vero idcirco fieri quod primus sit vocatus. Non tamen verum est, quod ipse putat: quin & Beza in errore est, ideo primū vocari quia sit primus vocatus: Nam Andreas prior est vocatus, Ioan. 1. 40. & 41. Ille enim inuenit Petrum & adduxit ad Iesum. Insurgit tamen Beza, & vt Pontificem loco pellat, Petro *τῷ πρῶτῳ* abrogare conatur [Primus, inquit, *πρῶτος*]. Quid si hoc vocabulum ab aliquo additum est, qui Petri primatum vellet stabilire, nihil enim sequitur, quod cohæreat. Sed tamen hoc idem obseruauimus alibi usurpatum similitudine, vt dicimus Marc. 3. 16. Sed & reperimus ita scriptum in omnibus exemplaribus, & Theophyl. Romano, qui dicitur admoneri Primo idcirco recenseri Petrum & Andream, quod essent *πρῶτοι ἀποστόλοι*. In hoc autem ordine nihil mysterij latere, vel illud declarat, quod Marc. 3. & Luc. 6. idem prorsus ordo non obseruatur: & hoc etiam loco in veteri translatione. Philippus & Bartholomæus Iacobo & Ioanni præponuntur. Sed & apud Paulum ipsum Gal. 2. 9. Iacobus Petro præponitur: vt plane sint ridiculi, qui volunt hoc argumento tyrannidem Antichristi confirmare: etiam si primatum inter Apostolos libenter concedimus Petro, sed ordinis inter pares, non gradus supra inferiores.]

Respondeo maleuolam esse Bezae suspicionem: ne dicam impiam, qua scismatico factu scripturam corrigit. Cum enim in omnibus Latine, Syris, atque adeo omnibus Græcis sit particula, *πρῶτος*, hominis infidelis est in dubium vocare, quod hæcenus omnibus

Ecclesia legit. Nullam enim vllius linguæ exemplar ostendere potest, in quo non legatur *πρῶτος*, & in Syro *ܡܪܝܬܐ* Kadmahum, non igitur odio pontificis eo est procedendum, vt verbum Dei mutetur.

§. 2. Caluinus moderatius: nec enim scripturam inficiatur, nec primatum inter Apostolos Petro detrahit, tantum in totum orbem eius iurisdictionem negat pertingere. [Insulse, inquit, Romanenses primatum suum hinc eliciunt. Primum inter Apostolos fuisse Simonem Petrum libenter fatemur: Sed quod inter paucos homines valuit, ad totum orbem extendere nulla ratio patitur. Adde quod qui primus numeratur, non ideo protinus inter suos collegas dominium habet. Iam vt omnia illis quæ postulant de Petro demus, donec impios & sacrilegos apostatas Petri successores esse probent, eius dignitas nihil ad Romanam sedem.]

Non extorquet nobis illud testimonium insulsus arguator. Nos enim Petri primatum, hoc ipso quod inter Apostolos fuit, ad vniuersum orbem extendimus: Nam Apostolis cura totius orbis, cum potestate spiritali commissa est, eius igitur potestas quæ in omnes totius orbis pastores fuit, etiam in omnem orbem fuit. Quos enim ille paucos homines agnoscit, nos vero eos velut totius Ecclesiæ Patriarchas veneramus, quibus qui præest, etiam toti Ecclesiæ præest. Ipse Caluinus Patriarchis Apostolos cõfert [Postea ait, factum est Sion sceptrum virtutis filij sui longius emitteret, vt manarent ex fonte illo fluuij qui large irrigarent quatuor mundi plagas. Tunc vndique Deus Israel suum collegit, vt coalescerent in vnu corpus non tantum dispersa & lacerata membra, sed homines qui ante prorsus alieni fuerant à populo Dei. Non ergo frustra Dominus duodecim veluti Patriarchas constituens, Ecclesiæ renouationem testatus est.]

Petrus igitur cum sit Patriarcharum quidam Patriarcha, seu primus Patriarcharum, eius dignitatem toto orbe eminentissimam esse conficitur. Atque hoc ipso quod supereminet Apostolis, eorum etiam subditis, quibusque præfectus est.

§. 3. Alterum Caluini *κεφαλῆ* verbum est: Non ideo Petro dominium concedi, et si primus sit. Respondeo, abuti illum nomine Domini, nec eum proprie Dominum aliorum, sed principem Apostolorum, nec principem more regum gentium, sed Ecclesiasticum dicimus, eum vero primatum consequitur potestas in alios: Nam optime docet Adrianus Sarania in colloquio cum Beza, nō posse fieri, quin sint eorum etiam annui, & mensuri præfides cū aliqua potestate. Hinc potestatem eam veteres agnouerunt. Leo ad Anastasium Episc. Thessalon. ait. Inter beatissimos Apostolos in similitudine honoris fuit quadam discretio potestatis, & cum omnium par esset electio, vni tamen datum est, vt ceteris præmineret, de qua forma Episcoporum est orta distinctio.

Et Greg. Magn. l. 4. Epist. 38. Certe 1. Cor. 6. Christianos Paulus arguit, quod è suis aliquem iudicis non præficerent, quod signum erat potestatis; nec illegitime usurpasse Apostolum vllus dixerit. Et Aug. ad Bonif. l. 3. c. 3. Apostolus cum dicitur, si non exprimitur quis Apostolus, non intelligitur nisi Paulus, quia pluribus est epistolis notior, & plus omnibus laborauit. Si principatum inter Apostolos spectas, Petrus dicitur princeps Apostolorum, quia insistentis est à Christo caput & Pastor ouium.

Quin & Origenes in c. 6. ad Rom. summā illi tribuit rerum, & Cyrillus Alexand. apud D. Thomam contra Græcos, ait à Christo soli Petro quod suum est plenū datum. Eucherius Lugdunensis, Paulum præcipuum, sed Petrum primum appellat, Eusebius l. 2. Historiæ Os Apostolorum c. 4. vocat omnium *κεφαλῆ*, os & aduocatum. Hinc eorum Petrus in Ephesino concilio alijsque primus & sedet, & notus

mina-

minatur, diciturque habere *ἐξουσίαν* τὸν ἐκκλη-
σίαν, curam omnium Ecclesiarum. Cum igitur hac in na-
ue, quæ est Ecclesia, summus sit ordo, non modo ho-
noris, sed etiam potestatis, ne sit *ἀρχιεπίσκοπος*, vel *ἐπίσκοπος*
in spiritali republica, necesse est nauarchum
vnum esse à quo ceteri mandata accipiant. Et si au-
tem in quibusdam sit maior sanctitas vel eloquentia,
vel etiam scientia, quod nobis iudicare licitum
non est, maior tamen in Petro est principatus & po-
tentia. Quod vero addit Calvinus, Papam apostatam
esse, id alio loco disputandum est, nunc opus est, ut di-
cat, quis, & à quo, apostasia peccat: Vbi fuerit Cal-
vinus, à quibus exiuerit, orbi vniuerso notum est;
quis Pontificum à Petro discesserit ne ipsi quidem e-
dicere possunt. Peculiari autem modo primus dicitur,
non ætate, non vocatione, nec ab vno, sed pluri-
bus Euangelistis, à ceteris Apostolis: itaque vere pri-
mus est. Et quamuis in alijs varient Euangelistæ ordi-
nem, in Petro tamen & Iuda constanter obseruant,
ut hic vltimus sit, ille primus.

Primus
Pontifex
Apostata
iudican-
dus est.

Petrus non
casu pri-
mus.

Calvinus
calumni-
ando se
prodit.

Pontifex
scripturæ
interpre-
tatur.

§. 4. Obijciunt nonnulli locum ad Galat. c. 2. 9.
Sedeo de loco tum dicam cum illam epistolam expli-
caro. Nunc satis est eo loco ordinem illum esse du-
bium, Augustinus, Hieronymus, Chrysostomus Pet-
rum ibidem proponunt. Nec vero Spiritus S. prou-
identiam satis expendunt, qui arbitratu casu primo
loco positum quod primus occurreat, quod quidem
dici non potest, si vel Euangelistas, vel Spiritum San-
ctum, qui memoriam Euangelistarum, manumque
moderabatur, spectemus. Spiritus S. qui capillos om-
nium Apostolorum numeravit, & suo ordine dis-
posuit, idem etiam principum orbis terræ, imo Ec-
clesiæ seriem distinxit, non casu hunc primum, illum
vltimum fecit, atque ut ita scriberet, Euangelistam
permonit. Primum itaque Petrum dixit, quia ut in-
quit D. Chrysost. *Apostolorum omnium primus, & quasi
vertex indoctus ille fuit, & rudis: ut etiam D. Hierony-
mus contra Iovinian. c. 14. monet. Alia huius gene-
ris videat lector apud Bellarminum de pontifice lib.
1. c. 17. 18. 19. ut appareat, quam effrons sit Calvinus,*
quid quod tota antiquitas docuit, *insulse dicat à Pa-
pistis affirmari.* Quibus verbis, & sibi plurimum obest,
& nobis prodest. Obest sibi, quia tot doctissimos,
sanctissimosque, atque Synodorum centurias insul-
sitate accusanti stigmatæ nemo crederet. Prodest no-
bis, quia totam Ecclesiam veterem, hoc est, Episco-
pos, martyres, Synodos, eorumque consortes Papi-
stas appellat: illorum enim sententiam nos posteri se-
quimur.

§. 5. Multo proteruius veritati antiquæ, eiusque
testibus Chytræus insultat. [Romanus, inquit, verò
Pontifex prætextu clauium Tyrannidem arripens &
scripturæ interpretandæ potestatem sibi arrogans, ve-
rè quod in veteri proverbio est: *τὴν ἀρχὴν ἐλάττει ὁ ἄρχιεπίσκοπος*,
Clauē ligna fin dir, securi
autem ostium aperit.] Hæc ille immeritum in Ponti-
ficem, à quo merito damnatus est.

Non est tyrannus, sed legitima potestas monendi,
reprehendendi, excommunicandi, qua pontifex uti-
tur, & potestas scripturæ interpretandi. Si enim illa
est in Pontifice tyrannis, cur non in alijs, vel ortho-
doxis, vel Heterodoxis. Illi enim interpretandi, &
Prophetandi libertatem prætendunt, alios ab analo-
gia, & interpretatione sua alienos condemnant, ac
anathematizant. Si datum est Pontifici iudicium, si
clauis; de interpretibus scripturæ decernere de-
bet, nec excommunicare nisi cognorit, iudicaturque.

§. 6. Virgunt tamen Chrysostomi in hunc locum
expositionem, dicere eum diserte non *seruari hic digni-
tatis ordinem.* Mihi videntur non perpendisse verba
Chrysostomi, nec sensum percepisse, Chrysostomi

verba sunt. Erat enim alter etiam Simon, qui Cananæus di-
cebat. Similiter Iudas alter Iscariotes, alter Iacobi. Iacobus
etiam eodem modo, alter Alpha, alter Zebedi. Et Marcus qui
idem ex dignitate ipsos ordine collocauit. Post duos enim, qui
apicem Apostolatus tenuerunt, Andream posuit, hic vero haud
ita, sed indifferenter. Immo vero etiam Thomam, se quidem mul-
to inferiorem, priore loco & ante se numerauit. Sed insinua-
mus à principio Apostolorum catalogum. Primus Simon qui di-
citur Petrus, & Andreas frater eius. Non parua laudem his at-
tribuit, cum alterum à virtute, alterum à nobilitate morum
appellauerit. Deinde, inquit, Iacobus Zebedi, & Ioannes frater
eius. Vides non ex dignitate ipsos numerari: nam mea quidem
sententia, Ioannes non solum illi qui post illum numerantur,
verum etiam fratre maior erat.

Non de ordine Petri, sed aliorum loquitur, eosque in-
ter se confert, non cum Petro. Cuius rei evidentè ratio-
nem ostendo. Nam ait Marcum ex dignitate Apostolos
collocasse, ergo Petrus cum sit apud Marcum primus non
ex dignitate primus est: igitur & apud Matthæum, a-
pud quem semper primus est, & dignitate sua primus
est. Deinde si Chrysostomi suffragor es diuimeda est,
facilis est conclusio. Petrus apud Marcum dignitate
primus est, ut iudicat Chrysostomus, ergo Chryso-
stomi iudicio est primus dignitate. Tertio, non fieri
comparationem aliorum & Petri, verba Chrysosto-
mi clarissimè indicant: *Post duos qui apicem Apostolatus te-
nuerunt Andream posuit: hic vero haud ita, sed indifferenter.*
Apud Marcum c. 3. 16. & 17. Primus est Petrus, deinde Or-
thodoxus Zebedi & Ioannes: quartus est Andreas, Marcus
quem dicit Chrysostomus *post duos qui apicem tenu-
erunt*, itaque Petrum excludit: nam si illum compre-
henderet, post tres qui apicem tenuerunt Andreas poneretur.
Petrus igitur ut caput omnium extra membrorum
comparationem ponitur. Itaque sententia Chryso-
stomi omnino Catholica faveat, præsertim cum ille a-
lijs in locis Petro primatum tribuat.

QVÆSTIO II.

Quæ hoc loco calumniatur Volfstan-
gus Musculus?

§. 1. AD hoc exemplum Christi fingitur pontifex
Romanus duo denarium numerum in elige-
dis sibi Cardinalibus, quos Apostolorum loco habe-
ret, seruasse. Nam ex hoc loco fenatim istum purpu-
ratorum defendit quidam in suis locis. Quamquam
pari est Romano pontifici duodecim Apostolos ha-
bere, proinde longe vltra illum numerum excessit, ut
quemadmodum in reliquis Christi tenuitatem supe-
rat, ita & hoc loco vincat. In Decretalib. Greg. de offi-
Archiep. in glossa sic legitur: *Cardinales dicuntur à
cardine, quia sicut in cardine regitur ostium, ita per
Cardinales regitur vniuersalis Ecclesia.* Sed o bone
Deus quam bene ageretur cum Ecclesia Christi, si
Cardinalibus istis liberaretur.]

Respondeo Cardinales non esse Apostolorum suc-
cessores, nec velut Apostolos esse adscitos; non enim
Cardinales Episcopi sunt omnes, & qui Episcopi, non
ideo sunt Episcopi, quia sunt cardinales, ideo nec suc-
cessores Apostolorum, qua Cardinales. Nec enim Pon-
tifex est Christi, sed Petri successor. Cardinales vero
consiliarii & adiutores Pontificis sunt, in Ecclesiæ gu-
bernatione, vltiorum Episcoporum Canonici. Illi si-
pij, prudentes, gnauj sint, Ecclesia recte per eorum co-
silia regitur, si quidam eorum à recto descuerint, por-
tabunt illi iudicium suum, & potentes potenter tor-
menta patientur. Verum de Cardinalibus egil. 6. Po-
licor. In manibus est liber & grauissimi, & prudētis
simi auctoris Plati nostri, quæ non modo Cardinali-
bus, sed omnibus Prælatibus impense commendatū cupio.

§. 2. Altera calūnia est. Vide ita quomodo istis conue-
niat, inquit, quod Pontif. Rom. sibi ipsi adscripserunt
potesta-